

Az európai nagyvadállomány hasznosítása a számok tükrében

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) kiemelt figyelmet fordít a fenntartható vadgazdálkodásra és a vadkár megelőzésére. Ezen törekvésekkel összhangban érdemes figyelmet szentelni az [Európai Vadászati és Természetvédelmi Szövetség](#) (European Federation for Hunting and Conservation-FACE) frissen kiadott, [2025. júliusi Jelentésének](#)¹ (a továbbiakban: Jelentés), mely az európai nagyvadállomány hasznosításáról szól és átfogó képet nyújt a kontinens vadgazdálkodási helyzetéről. A Jelentés 34 európai ország adatait dolgozza fel, és a FACE tagszervezetek hozzájárulásával készült el.

A Jelentés rávilágít arra, hogy az európai nagyvadállomány mára már fenntarthatóan kezelhető nagyságú populációkat alkot. A vadászat, mint aktív vadgazdálkodási eszköz, kulcsszerepet játszik ebben a folyamatban. Fontos társadalmilag elfogadottá tenni, hogy a vadászat nem csupán egy hobbi vagy hagyományőrzés, hanem egy elengedhetetlen eszköz a biológiai sokféleség megőrzésében és az ökológiai egyensúly fenntartásában.

I. A vadászat hozzájárulása a biodiverzitáshoz

A Jelentésben szereplő adatok a vadászok és a hatóságok közös, szisztematikus munkájának eredményei. Európa szerte az alkalmazott szakemberek vadgazdálkodási terveket dolgoznak ki, monitorozáson alapuló terítékkvótákat állítanak be, és tevékenységükről rendszeresen beszámolnak a regionális és nemzeti hatóságoknak. A precíz adatgyűjtés és tervezés alapvető fontosságú a fenntartható vadgazdálkodás szempontjából.

A kiegyensúlyozott vadállomány fenntartása, az élőhelyek védelme és az ember-vadvilág közötti konfliktusok csökkentése mind olyan területek, ahol a vadgazdálkodás- és vadászat szerepet kap. A vadászat túlmutat a kulturális örökségen; fontos ökológiai, társadalmi és gazdasági funkciókat tölt be. A vadászok vadgazdálkodási erőfeszítései támogatják a biodiverzitást azáltal, hogy megakadályozzák a nagyvadállomány túlszaporodását, ami élőhelyromláshoz, az erdők felújulásának akadályozásához és állategészségügyi kockázatok növekedéséhez vezethet.¹

A vadgazdálkodás gazdasági és társadalmi előnyöket is generál, támogatva a vidéki megélhetést, és elősegíti az ökoszisztémák egyensúlyának megtartását. A Jelentés hangsúlyozza, hogy a fenntartható hasznosítás ezen együttműködési modellje biztosítja, hogy a vadászat egyszerre legyen hagyomány és modern eszköz a vadvilág kezelésére, erősítve Európa elkötelezettségét a természetvédelem és a felelős földhasználat iránt. A nagyvadállomány kezelése kiváló minőségű, helyi forrásból származó vadhúst is biztosít, alacsony környezeti lábnyommal, hozzájárulva a klímabarát és természetbarát fenntartható élelmiszerrendszerekhez. Ez a természetes forrásból származó hús milliók asztalára juthat el, támogatva az élelem közvetlen, felelős és fenntartható felhasználásának hagyományát.

A FACE Jelentés hangsúlyozza, hogy a vadászat egy "modern eszköz a vadvilág kezelésére" és "aktív gazdálkodás", szemben a passzív megőrzéssel. Ez a megállapítás szorosan illeszkedik a NAK és a vadgazdálkodásban érintett társszervezetek azon törekvéseihez, amelyek a modern technológiák (például [a hőkamerás drónok alkalmazása az őzgidák mentésére](#)) és az adatokon alapuló megközelítések bevezetését szorgalmazzák a mezőgazdaságban és a vadgazdálkodásban.

II. Kiemelkedő terítékadatok Magyarországon

A FACE Jelentés Magyarország vonatkozásában a 2023/2024-es vadászati év adatait tartalmazza, melyek forrása az [Országos Vadgazdálkodási Adattár](#). Az adatok európai kontextusban is jelzik a magyar nagyvadállomány létszámának jelentőségét. Az alábbi táblázatban láthatjuk a Magyarországon 2023/2024-es vadászati évben terítékre került nagyvadfajok terítékét:

Vadfaj	Teríték (egyed)
Vaddisznó	121 005
Őz	106 047
Gímszarvas	88 501
Dámszarvas	23 446
Muflon	4 092
Összesen	343 091

Bár a számok önmagukban is jelentősek, de valós súlyuk akkor mutatkozik meg, ha azokat területarányosan hasonlítjuk össze az Jelentésben szereplő országokéval.

Az Európai Unió teljes területe 4,13 millió km², Magyarország földrajzi területe 93 030 km², ami az EU teljes területének körülbelül 2,25%-át teszi ki. Az erdősültségi arányokat tekintve, 2022-ben az EU teljes területének megközelítőleg 39-41%-át borította erdő, ami mintegy 160 millió hektárt jelent. Ezzel szemben Magyarország erdősültsége 22% körül alakul.³

Magyarország az EU területének és erdőszűkségének csupán töredékét teszi ki, mégis rendkívül magas nagyvad terítékadatokkal rendelkezik. **Bár nyilvánvalóan minden egyes vadfajnak megvan a jellemző elterjedési területe, de ha csak a leegyszerűsítő adatokat nézzük, azt láthatjuk, hogy Magyarországon kivételesen sűrű nagyvadállomány él a rendelkezésre álló élőhelyhez képest.**

Ugyanakkor ez a nagy vadállománysűrűség, különösen egy olyan országban, ahol a mezőgazdasági területek aránya magas (2022-ben Magyarország területének 42%-át szántóföldek borították az [Eurostat adatai](#) szerint, ami az EU egyik legmagasabb aránya volt), elkerülhetetlenül konfliktusokhoz vezet, elsősorban a mezőgazdasági területeken és az erdőkben okozott vadkár formájában.

A hazai erdészeti ágazat egybehangzó véleménye szerint napjainkban a magyarországi erdei élőhelyek regenerációjának, az erdőfelújítások és az erdőtelepítések sikeres végrehajtásának az egyik legkomolyabb akadályozója a néhány évtized alatt többszörösére növekedett magyarországi nagyvadállomány. Ezen belül elsősorban gímszarvas és a dámszarvas, valamint a vaddisznó állománysűrűsége mérvadó, de a muflon is komoly károkat tud okozni. Az Alföldön az őz is jelentős kártételt tud okozni a kiültetett csemetékben, ill. újulatokban, így sikeres erdőfelújítás, erdőtelepítés országszerte csak vadvédelmi kerítéssel valósítható meg biztonságosan, amely többletköltséget jelent az erdőgazdálkodók számára.

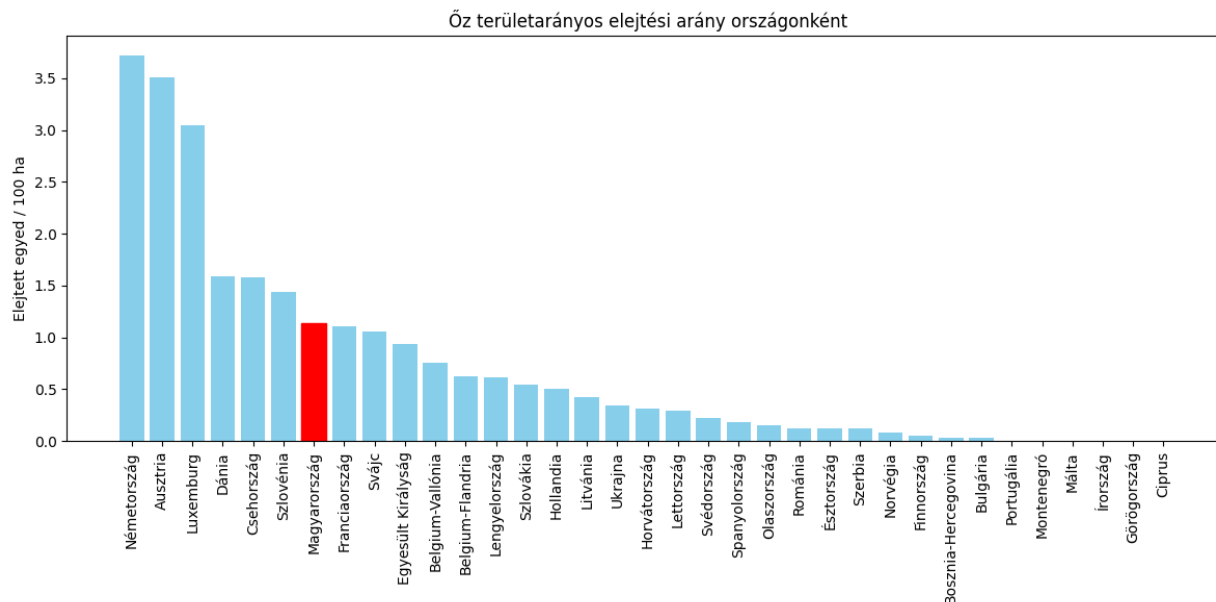
A nagy terítékadatok tehát nem csupán az egészséges populációk tükörcépei, hanem egyben az aktív populációszabályozás szükségességét is jelzik. Ez a helyzet megerősíti a NAK régóta hangoztatott álláspontját a proaktív és hatékony vadgazdálkodás, beleértve a vadászat általi populációszabályozás kritikus fontosságáról, a vadkárokból eredő gazdasági veszteségek enyhítése érdekében. A nagyvadállomány sikeres helyreállítása, amelyet a FACE Jelentés is kiemel Magyarországon robusztus populációkban nyilvánul meg, de ezzel egyidejűleg jelentős kihívást is jelent a mezőgazdasági termelők számára. Ez a helyzet aláhúzza, hogy a természetvédelem és a vadgazdálkodás sikereit egyensúlyba kell hozni a földhasználat gazdasági realitásaival.

A FACE Jelentés részletes ábrákat is tartalmaz az egyes vadfajok európai terítékadatairól, bemutatva az országok közötti különbségeket. Annak érdekében, hogy az elejtési adatokat árnyaljuk a FACE jelentés mellett az egyes vadfajokhoz tartozó 100 hektárra vetített elejtési számokat is bemutatjuk. Fontos megjegyezni, hogy a kimutatás elkészítése során az [országok teljes területeit](#) vettük alapul, melybe beleszámítanak a tavak és folyók, lakott települések, autópályák, melyek nem részei a vadászterületeknek.

Őz (Roe Deer- *Capreolus capreolus*) teríték Európában (2023/2024):

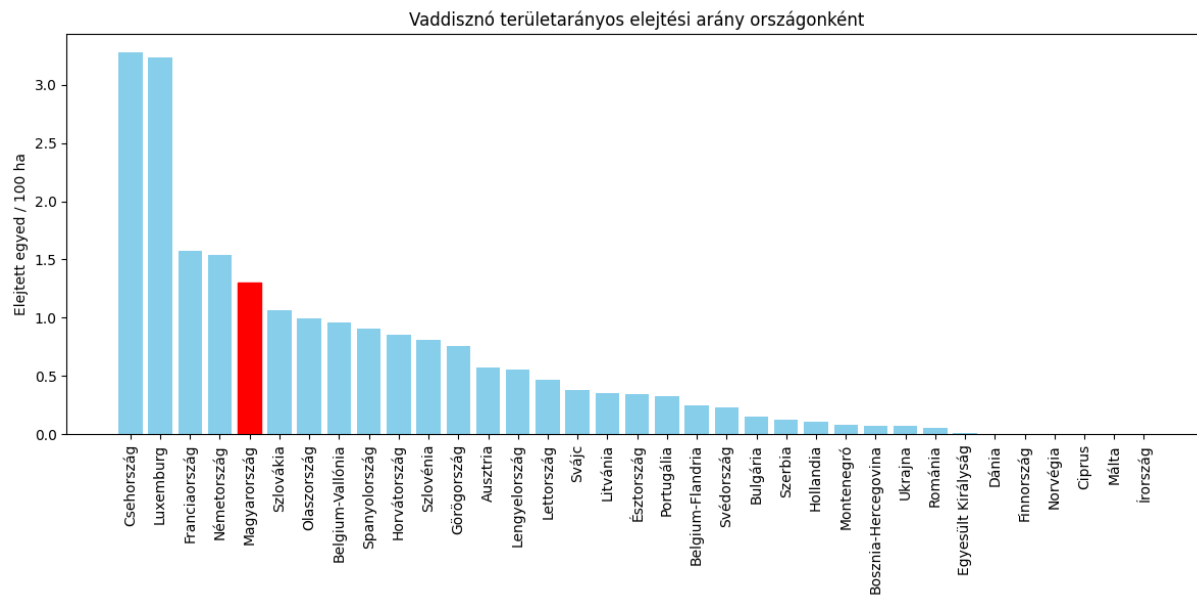
Az őz a legelterjedtebb és leggyakrabban terítékre kerülő szarvasfaj Európában, mintegy 3,7 millió egyeddel 30 országban. Németország vezeti a listát körülbelül 1,3 millió egyeddel, ami a teljes teríték 35%-át teszi ki. Franciaország követi körülbelül 600 000 egyeddel. **Magyarország őz terítéke 106 047 egyed volt.**

Ha a 100 hektárra vetített elejtési arányt tekintjük, Magyarország előkelő helyen szerepel az 1,14-es értékkel.

Vaddisznó teríték Európában (2023/2024):

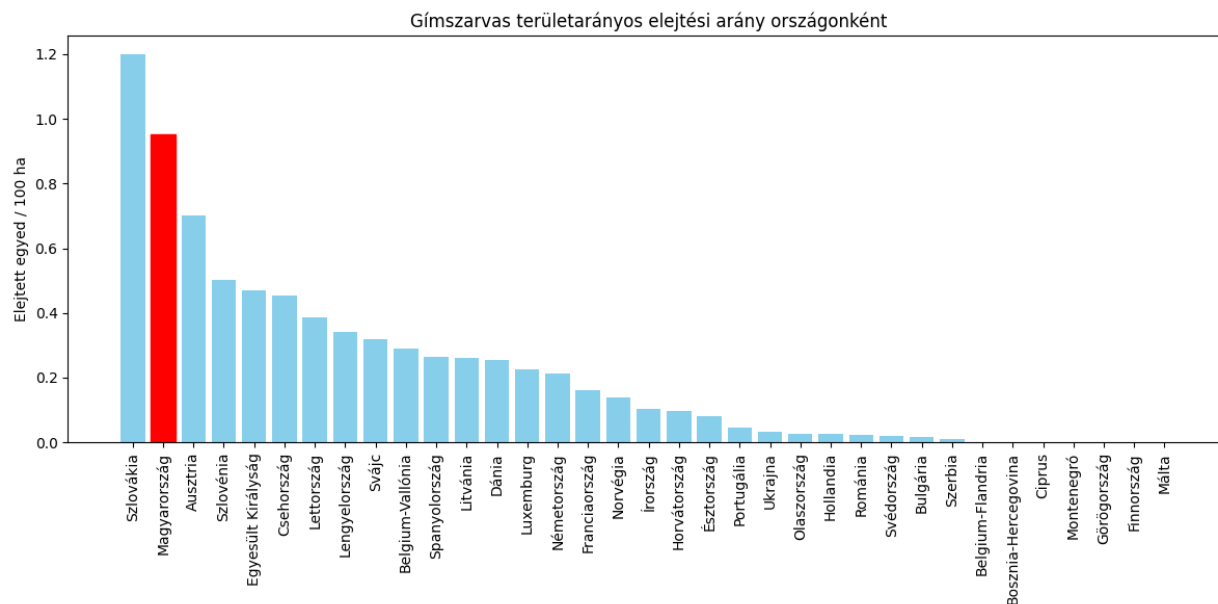
A vaddisznó a második leggyakrabban terítékre kerülő patásfaj Európában, éves szinten több mint 3,3 millió egyeddel 31 országban. Franciaországban volt a legmagasabb a teríték, 2023-ban körülbelül 860 000 egyeddel. Németország követi 550 000, Spanyolország pedig 450 000 egyeddel. **Magyarország vaddisznó terítéke 121 005 egyed volt,** ami 100 hektáronként 1,3

Gímszarvas teríték Európában (2023/2024):

A gímszarvas a harmadik legjelentősebb nagyvadfaj Európában, összesen körülbelül 1 millió egyed számláló terítékével 29 országban. Spanyolország, az Egyesült Királyság és Lengyelország a három vezető ország, ahol a teríték 100 000 és 130 000 egyed között mozog. **Magyarország gímszarvas terítéke 88 501 egyed volt. A vizsgált országok közül szinte minden 10. gímszarvas (9%) Magyarországon került terítékre, miközben az ország az EU alapterületének 2%-át teszi ki.**

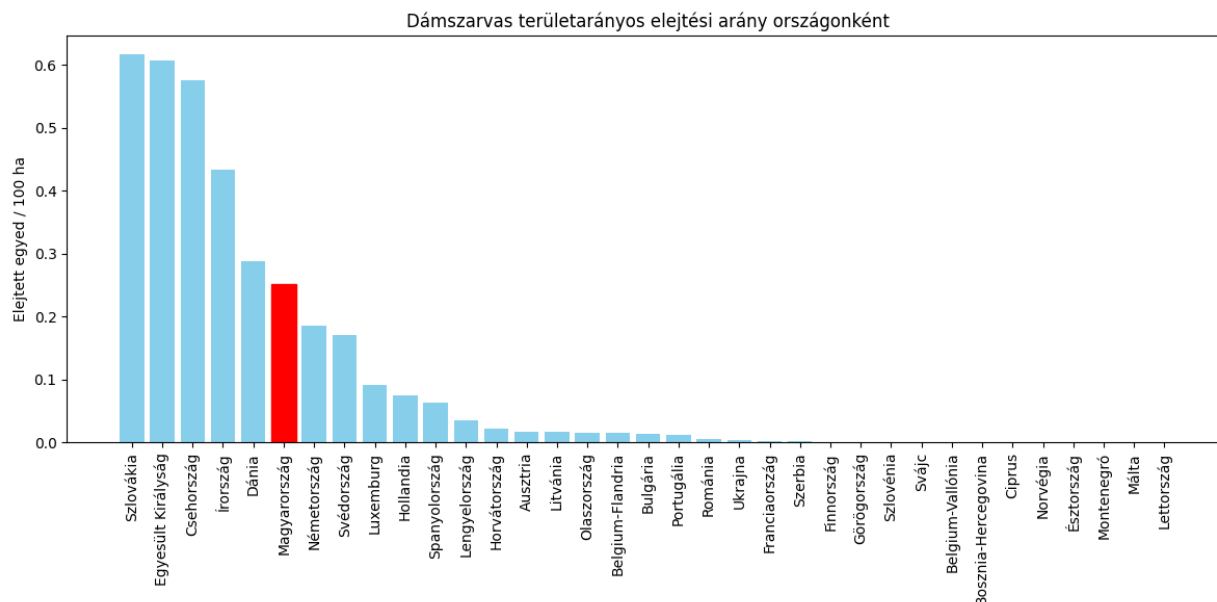
A 100 hektárra vetített elejtési arány vonatkozásában Magyarország a 2. helyen szerepel 0,95-ös értékét egyedül Szlovákia előzi meg ahol 1,2egyed/100ha gímszarvast ejtettek el.

Dámszarvas teríték Európában (2023/2024):

A dámszarvas a negyedik leggyakrabban terítékre kerülő patás vadfaj Európa 22 országában, összesen 300 000 egyed körüli terítékével. Az Egyesült Királyságban volt a legmagasabb a teríték, mintegy 100 000 egyeddel, amelyet Dánia követ 40 000 egyeddel. **Magyarország dámszarvas terítéke 23 446 egyed volt.**

A 100 hektárra vetített elejtési arány vonatkozásában Magyarország a 6. helyen szerepel 0,25-ös értékével és 23446 db-os elejtési számával egyelőre elmarad a Szlovákia és Csehország adataitól, de a hazai állomány nagyság és terítékadatak az Országos Vadgazdálkodási Adattár adatbázisában található értékek alapján emelkedő tendenciát mutatnak.

Muflon teríték Európában (2023/2024):

A muflon éves terítéke Európában körülbelül 60 000 egyed, 20 felmért országban. Spanyolországban volt a legmagasabb a teríték, körülbelül 17 000 egyeddel, amelyet Csehország követ körülbelül 11 000 egyeddel. Németország, Szlovákia, Bulgária, Magyarország, Franciaország és Ausztria terítéke 2 000 és 9 000 egyed között mozgott. **Magyarország muflon terítéke 4 092 egyed volt.**

III. A vadkár megelőzése és a felelős vadgazdálkodás szükségessége

A Jelentés egyértelműen kiemeli, hogy a vadgazdálkodásnak előretekintő, felelősségteljes, adatokon alapuló és a természet tiszteletén alapuló gyakorlatnak kell lennie. Hangsúlyozza az aktív gazdálkodás fontosságát a passzív megőrzéssel szemben, különösen az éghajlatváltozás, az élőhely-fragmentáció és az emberi terjeszkedés növekvő nyomása közepette. Ez a megközelítés fontos a hazai vadgazdálkodásban, ahol a jelenlegi nagyvadállomány komoly vadkárkockázatot jelent a mező- és erdőgazdálkodásban. A Jelentés által is hangsúlyozott vadállomány-szabályozás elengedhetetlen a túlzott vadkár megelőzéséhez.

A FACE Jelentésnek a populációszabályozásra való felhívása közvetlenül megerősíti a NAK vadkár-prevenációs stratégiáját. Az európai nagyvadállományok populációi robusztusok, és aktív kezelés nélkül gyorsan túlléphetik az élőhely eltartóképességét, ami fokozott konfliktusokhoz vezet.

A Jelentés és a magyarországi adatok is egyaránt alátámasztják, hogy a vadgazdálkodás- és vadászat a jövőben is kulcsszerepet játszik az európai természeti tájak ellenálló képességének megőrzésében.

Vadászatra és a vadászokra szükség van!

Cikkünk elkészítése alatt megjelent az [Országos Vadgazdálkodási Adattár 2024/2025. vadászati évére szóló kiadványa](#), ahol a hazai vadgazdálkodás legfrissebb adatsorai és rövid értékelés is olvasható.

NAK / dr. Skobrák György

Források:

1. [FACE. *New FACE Report: Latest Estimates of Large Game Harvest in Europe*. \(2025. július\).](#)
2. [Eurostat. *Land cover statistics. Statistics Explained*. \(2022\).](#)
3. [European Union. *Hungary – EU country profile*.](#)